

Eurajoen kunta
Keskustan osayleiskaavan muutos

KAAVAN LAATIJAN VASTINE

Kaavaehdotus (pvm. 3.12.2019) oli nähtävillä 12.12.2019 – 13.1.2020.

LAUSUNNOT

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 9.1.2020

- 1) ELY-keskuksen näkemyksen mukaan melua koskevat tarkastelut eivät tarkennuksista huolimatta näy vielä riittävästi kaavaratkaisussa. Melualueelle vielä sijoittuvat lähivirkistysalueiden (VL) osat on syytä muuttaa suojaviheralueiksi (EV).
- 2) ELY-keskus esittää melualueelle suurelta osin sijoittuvan ALP-alueen muuttamista suojaviheralueeksi tai mahdollisesti palvelujen alueeksi.
- 3) Palvelualueiden käyttöönoton ajoitus olisi syytä osoittaa samaan tapaan kuin muutettavassa kaavassa ja varata ainakin osa alueista pitkän aikavälin laajenemisalueina. Tällä edistettäisiin ELY:n mukaan palvelurakentamisen tarkoituksenmukaista toteutumista.
- 4) ELY-keskus katsoo, että nykyisen valtatie länsipuolisia alueita ei tulisi ottaa tehokkaan rakentamisen piiriin, ennen kuin valtatie on siirtynyt lännemmäksi osayleiskaavan mukaiselle uudelle linjaukselle. Tähän ovat syynä liikenneturvallisuuteen ja liikenteen toimivuuteen liittyvät seikat.
- 5) Kaavaehdotuksessa esitetty, edellistä kohtaa koskeva yleismääräys on ELY:n näkemyksen mukaan hieman ristiriitainen. Valtatie lisääntyneen poikittaisliikenteen aiheuttamien toimivuus- ja turvallisuusvaikutusten selvittäminen ei riitä. Vaikutuksilla pitää olla merkitystä myös siihen, mitä nykyisen valtatie länsipuolelle voidaan rakentaa ennen valtatie siirtymistä.
- 6) ELY-keskus katsoo, ettei nykyiselle valtatielle 8 voida Eurajoen keskustan kohdalla myöntää uusia liittymälupia ennen kuin valtatie siirto on toteutunut. Tämä huomioiden yhdyskuntarakenteen laajentaminen nykyisen valtatie länsipuolelle tulisi rajoittaa muutettavan osayleiskaavan ja maakuntakaavan mukaisesti.
- 7) Kaavassa ei ole huomioitu nykyisen valtatielinjauksen aiheuttamaa liikennemelualueetta. ELY-keskuksen käsitys on, että nykyisen valtatie itäpuolelle esitettyjä asuntoalueita ei ole liikennemelusyistä järkevää toteuttaa suuremmassa laajuudessa ennen valtatielinjauksen siirtymistä.

Kaavan laatija:

- 1) Meluasiat on huomioitu aluevarausten sijoittelussa yleiskaavatasoisena riittävällä tarkkuudella. Alueiden käyttö, meluvaikutukset ja mahdollinen melun suojauksen tarve tarkastellaan yksityiskohtaisemmin asemakaavoituksella. Uuden valtatie avauduttua liikenteelle nykyinen vt 8 muuttuu pääkaduksi, joka jatkuu eritasoliittymästä pohjoiseen asuntokatuna. Alueesta rakentuu osa Eurajoen keskustan taajamaa, jonka rakennettavat alueet ja viheralueet suunnitellaan tarkemmin alueita asemakaavoitettaessa. Taajamarakenteen sisään jäävät viheralueet on tarkoituksenmukaista osoittaa VL-alueina, jotka liittyvät suoraan keskustaaajaman nykyiseen viheralueverkostoon kaava-alueen itäpuolella.
- 2) ALP-alueen käyttötarkoitusta ja sitä koskevaa merkintää tarkennetaan lausunnon perusteella.

- 3) Palvelualueiden osalta ei ole mielekästä esittää erikseen pidemmän aikavälin varauksia tai laajentumisalueita. Palvelujen ja aluerakenteen ratkaisuun vaikuttaa erityisesti pohjoinen eritasoliittymä, josta ei ollut tietoa muutettavaa osayleiskaavaa laadittaessa. Palvelualueiden asemakaavoituksen sekä aluetekniikan ja katujen suunnittelun ajoitus ovat suureksi osaksi kiinni siitä, milloin ja missä järjestyksessä uusi valtatie liittymineen on rakenteilla. Uuden valtatie ja sille johtavan liikenneverkoston toteutuessa on luontevaa, että keskustaa lähimpänä olevat alueet voivat rakentua ensi vaiheessa. Tämä on myös keskustan rakennetun maiseman, tieympäristön ja taajamakuvan eheyden kannalta hyvä ratkaisu.
- 4) Nykyisen ja uuden valtatielinjauksen välisen alueen rakentamisesta on annettu kaavamääräys maakuntakaavan, tiesuunnittelun ja asiasta käytyjen neuvottelujen perusteella. Maantielain mukaisesti maatie voidaan lakkauttaa entiseltä linjaukselta vasta kun tie on siirretty uuteen, tiesuunnitelman mukaiseen paikkaan. On kuitenkin alueiden rakentamisen ja käyttöönoton ajoituksen kannalta järkevää, että mm. kunnallistekniikkaa, katuja ja yleisiä alueita voidaan suunnitella ja mahdollisuuksien mukaan rakentaa myös ennen uuden linjauksen käyttöönottoa. Uuden valtatie rakentamisen ja käyttöönoton aikataulusta riippuen tieviranomaisen kanssa neuvotellaan tai pyydetään lausunto alueen tarkemman suunnittelun yhteydessä. Tämä koskee mm. asemakaavoitusta ja alueteknisiä suunnitelmia. Ks. myös vastine 5.
- 5) Mahdollinen ELY-keskuksen näkemä ristiriita koskee enemmän sanamuotojen tulkintoja kuin määräyksen varsinaista sisältöä. Osayleiskaavan muutosta ohjaa maakuntakaava, joka on huomioitu kaavaa laadittaessa. Maakuntakaava on lisäksi ohjeena myös asemakaavaa laadittaessa tai muutettaessa. Osayleiskaavan muutoksen tultua voimaan se ohjaa alueen asemakaavoitusta pitkällä aikajänteellä. Asemakaavoituksella ratkaistaan aikanaan alueen maankäyttö ja liikenteelliset kysymykset tarkemmin. Asemakaavaa laadittaessa on luonnollisempaa huomioida rakentamisen ja alueiden käyttöönoton aikataulu, kun valtatie toteutumisen aikataulukin on tarkemmin selvillä. Yleismääräystä täsmennetään em. seikat huomioiden.
- 6) Liittymistä koskevat asiat ratkaistaan tapaus- ja tilannekohtaisesti erikseen sen mukaan, missä vaiheessa ja miltä osin nykyisen valtatie liikenne voidaan ohjata uudelle valtatielle. Tähän voi vaikuttaa esim. valtatie ja sen liittymien rakentamisen järjestys. Yhdyskuntarakenteen laajentamisesta, ks. vastineet 4 ja 5.
- 7) Meluasiat on huomioitu aluevarausten sijoittelussa yleiskaavatasoisena riittävällä tarkkuudella. Suurin osa vain asumiseen osoitetuista alueista jää liikennemelun sallitun ohjearvon alapuolelle. Kyse on pitkälti nykyisten asuinalueiden täydentämisestä ja vähäisestä laajentamisesta pitkällä aikavälillä. Alueiden käyttö sekä meluvaikutukset mahdollisine suojaustarpeineen tarkastellaan yksityiskohtaisemmin asemakaavoituksella.

Satakuntaliitto, 14.1.2020

- 1) Keskustan osayleiskaavan muutos on pääpiirteissään Satakunnan maakuntakaavan ja Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 tavoitteiden mukainen.
- 2) Vaikutusten arvioinnissa ja maakuntakaavasta poikkeamisen perusteluissa olisi hyvä näkyä liikennevirtojen jakautuminen pohjoiseen ja etelään, matkamäärien lyheneminen sekä päästöjen ja muiden liikenteen mahdollisesti aiheuttamien haittojen väheneminen.
- 3) Satakunnan maakuntakaavan kaksiajorataiseksi parannettavaa päätietä koskee suunnittelumääräys, jonka mukaan maankäytön suunnittelussa tulee varautua siihen, että pääsy kaksiajorataiseksi parannettavalle tielle tapahtuu pääasiassa eritasoliittymien kautta ja paikalliselle sekä kevyelle liikenteelle on osoitettu erillinen väylä. Em. suunnittelumääräyksen mukaisesti osayleiskaavan muutoksessa tulee osoittaa valtatie 8:n itäpuolelle tiesuunnitelman mukainen rinnakkaistie vähintään yhteystarvemerkinä.
- 4) Satakuntaliitto esittää edelleen harkittavaksi Mattilantien jatkeen pohjoispuolisen alueen säilyttämistä asuntoalueen (A) sijasta palvelujen alueena (P). Tai vaihtoehtoisesti säilyttämään alueen puustoisena lähivirkistysalueena. Perusteena tälle lausunnossa esitetään

se, että asuinalueen sijoituessa vasten valtatie liittymää, alueelle saattaa aiheutua liikenteen haittoja (pienhiukkaset, autonvalojen häikäisy). Lisäksi alue sijoittuu melualueelle, jolla tasaisen liikennemelun lisäksi mahdollisesti on myös kiihdytyksistä ja jarrutuksista aiheutuvaa melua valtatieliittymän läheisyyden vuoksi.

- 5) Liikennettä koskien tulee ottaa huomioon maakuntakaavan koko kaava-alueen tieliikennettä koskeva suunnittelumääräys: ”Niitä alueita, joiden käyttöönotto edellyttää liikenneturvallisuus- tai muista syistä päätien siirtämistä tai poikittaisyhteyksien parantamista, ei pääsääntöisesti tule ottaa käyttöön ennen kuin kyseiset liikenneverkon parantamistoimenpiteet on suoritettu.” Tähän asiaan liittyen maakuntaliiton näkemyksen mukaan osayleiskaavan yleinen määräys tulisi kirjoittaa voimassa olevan osayleiskaavan yleismääräyksen kanssa yhteneväksi.

Kaavan laatija:

- 1) Ei kommentoitavaa.
- 2) Kaavaselostusta ja vaikutusten arviointia täydennetään lausunnon perusteella.
- 3) Osayleiskaavan muutoksen alueella tuleva valtatie 8 on maakuntakaavassa osoitettu keskustan kohdalla merkinnällä ”uusi valtatie” ja alueen pohjoisosassa merkinnällä ”merkittävästi parannettava tie.” Lausunnossa viitataan merkintään ”kaksiajorataiseksi parannettava päätie”, jota ei ole maakuntakaavassa kyseisellä tieosuudella. Kuitenkin myös ”merkittävästi parannettavaa tietä” koskee vastaava maakuntakaavan suunnittelumääräys kuin lausunnossa esiin tuotua merkintää ”kaksiajorataiseksi parannettava päätie”. Kaavaratkaisu toteuttaa em. maakuntakaavan tiemerkinnoille annettuja määräyksiä. Uudelle valtatie linjaukselle päästään vain tiesuunnitelmassa esitetyn keskustan pohjoisen eritasoliittymän kautta. Nykyinen valtatie eritasoliittymästä pohjoiseen katkaistaan, ja se toimii jatkossa rinnakkaisväylänä keskustasta ja keskustaaajaman pohjoisosan asuinalueilta eritasoliittymään. Kaavaehdotuksessa myös erillinen kevyen liikenteen väylä on osoitettu tämän rinnakkaisväylän varrelle. Toisin kuin lausunnossa todetaan, tiesuunnitelmassa ei ole esitetty rinnakkaistien jatkamista vanhan 8-tien katkaisukohtasta pohjoiseen. Rinnakkaistien jatkamiselle Porin suuntaan ei ole näköpiirissä tarvetta, koska alueiden käyttöä rajoittavat mm. maaston muodot ja uusi valtatie. Teyhteyden tarve pohjoiseen voidaan kuitenkin lisätä kaavaan lausunnon perusteella tulevaisuuden varalle. Sen sijaan kevyen liikenteen väylää on tiesuunnitelmassa jatkettu jonkin verran pohjoisemmaksi (noin Krisantien tasalle). Tällä järjestelyllä on voitu hoitaa mm. maa- ja metsätalousliittymät, joita ei voida jatkossa johtaa suoraan valtatielle. Kaavaehdotuksessa kevyen liikenteen jatkamista silmällä pitäen on osoitettu pohjoisen suuntaan merkintä: kevyen liikenteen yhteystarve.
- 4) ALP-alueen käyttötarkoitusta ja sitä koskevaa merkintää tarkennetaan vähäisesti lausunnon perusteella. Alueen käyttö sekä meluvaikutukset mahdollisine suojaustarpeineen tarkastellaan yksityiskohtaisemmin asemakaavoituksella.
- 5) Ks. vastineet 4 ja 5 ELY-keskuksen lausuntoon. Nykyisen ja uuden valtatielinjauksen välisen alueen rakentamisesta on annettu kaavamääräys maakuntakaavan, tiesuunnittelun ja asiasta käytyjen neuvottelujen perusteella. Yleismääräystä täsmennetään lisää.

Satakunnan museo, 13.1.2020

- 1) Satakunnan museo pitää valitettavana, että palvelujen aluevarausta (P) ei osoiteta pidemmälle tulevaisuuteen tähtäävänä varauksena (P-2). Eurajoen nykyisestä keskustasta merkittävä osa kuuluu laajaan Irjanne-Eurajoki-Linnamaa -kulttuurimaisemaan. Kulttuurimaiseman arvojen kannalta olisi tärkeää, että keskustan säilyisi elinvoimaisena nykyisellä paikallaan, ja että nykyiset liikerakennukset eivät tyhjenisi. Toisaalta olisi tärkeää, että kulttuurimaiseman avoimet osat säilyisivät edelleen rakentamattomana.
- 2) Satakunnan museo pitää maiseman huomioimiseen tähtääviä yleismääräyksiä riittävinä ohjaamaan alueen asemakaavoitusta.

Kaavan laatija:

- 1) Kaavaratkaisua ja palvelualueiden sijoittumista on perusteltu valmisteluvaiheen lausuntoihin annetuissa vastineissa sekä kaavaselostuksessa. Palvelujen ja keskustan laajentuminen valtatievarrelle on suureksi osaksi kiinni siitä, milloin uusi valtatie liittymiseen on käytössä. Valtatielinjausten välinen vyöhyke toteutuu pidemmän ajan kuluessa asemakaavoituksen myötä. Samaan aikaan myös nykyisen ydinkeskustan palveluja on mahdollista kehittää taajamakuvaan sopivalla täydennys- ja uudisrakentamisella.
- 2) Ei kommentoitavaa.

Museovirasto, 16.12.2019

Museoviraston lausunnossa todetaan, että Museoviraston ja Satakunnan Museon solmiman yhteistyösopimuksen mukaisesti lausunnon antajana kulttuuriympäristön osalta asiassa toimii Satakunnan Museo.

Kaavan laatija:

Ei kommentoitavaa.

Turku 21.1.2020

Sweco Ympäristö Oy